nieuwsbrief nr. 57 (november 2012)

In deze nieuwsbrief van de Historische Vereniging die Goude vindt u onder andere informatie over de lezing op 26 november 2012 door Arjan van ’t Riet.

26 november: lezing Arjan van ’t Riet over turfwinning
In de plassengebieden in de omgeving van Gouda is in het verleden veel turf gewonnen. Hoe dat ging en waarom het niet meer ging, zal uit de doeken worden gedaan door dr. A.J.J. (Arjan) van 't Riet. Hij is in 1958 geboren en vervolgens getogen en nog woonachtig in Aarlanderveen. Hij volgde de opleiding tot archiefambtenaar aan de Rijksarchiefschool. In deeltijd studeerde hij geschiedenis aan de Universiteit van Leiden en promoveerde daar in 2005 op het proefschrift Meeten, boren en besien, turfwinning de buitenrijnse ambachten van het Hoogheemraadschap van Rijnland 1680-1800. Hij was werkzaam bij het archief van het ministerie van Algemene Zaken, bij het Centraal Bureau voor Genealogie en de archiefdienst van de Nederlandse Hervormde Kerk (later Protestantse Kerk). Op dit moment is hij adjunct-streekarchivaris bij Streekarchief Rijnlands Midden te Alphen aan den Rijn (onderdeel van Groene Hart Archieven). Hij doet historisch en genealogisch onderzoek voor particulieren en bedrijven onder de naam Historisch Bureau 'Veenderij', dat ook in adviserende en uitvoerende zin werkzaamheden verricht ten aanzien van archiefbeheer voor particulieren en kleine en middelgrote bedrijven en andere organisaties. Daarnaast is hij op vrijwillige basis betrokken bij de Stichting Molenviergang Aarlanderveen, de organisatie van Open Monumentendagen te Alphen aan den Rijn en de Stichting Aarlanderveens Archief.
De lezing op 26 november begint om 20.00 uur en vindt plaats in Concordia aan de Westhaven 27. Leden hebben gratis toegang en kunnen een introducé meenemen; niet-leden betalen vijf euro entree.

In 2013 zijn de lezingen op:
- 28 januari (Jan van Herwaarden vertelt over bedevaarten)
- 4 maart
- 24 april (in combinatie met de Algemene Ledenvergadering)
- 27 mei
- 9 september (in samenwerking met Stichting Open Monumentendag Gouda)
- 14 oktober
- 25 november

Boeken
Tijdens het 80-jarig jubileum van die Goude op 12 oktober is het vernieuwde Straatnamenboek, ‘Stad van de Gouwenaars’, gepresenteerd. Daarna is het boek door voorzitter Gerard van Ham overhandigd aan Margriet Scheygrond, de dochter van Arie Scheygrond die het eerste Straatnamenboek samenstelde. Margriet vertelde: “Bij dat boek waren drie mensen betrokken. Iedere dinsdagavond vergaderden ze bij ons in de voorkamer, die binnen een half uur blauw zag van de rook! Als dank voor zijn werk kreeg mijn vader een gebonden exemplaar van de twee delen van het Straatnamenboek. Hij zou heel blij zijn geweest met ‘Stad van de Gouwenaars’; het ziet er heel mooi uit!”
Inmiddels zijn er al heel wat exemplaren van het boek verkocht. Het is onder andere te koop bij de Goudse boekhandels, op zaterdag in het Stadhuis en tijdens de boekenmarkt op 24 november (hierover elders in deze nieuwsbrief meer).

Ook is het boek ‘Goud¬sche en andre daar¬toe dienende katolijke kerk-zaaken’ te koop. Pastoor Ignatius Walvis (1653-1714) is bij het grote publiek vooral bekend geworden door zijn Goudse stadsgeschiedenis. Toch was die Beschryving der stad Gouda voor hem slechts een bijproduct van zijn noeste historische arbeid. Deze stond namelijk vooral in het teken van de felle strijd die destijds woedde binnen de Rooms-katholieke Kerk in de Nederlanden. Met zijn Goudsche en andre daartoe dienende katolijke kerk-zaaken wilde hij aantonen dat hij en zijn medepastoors de zielzorg op zich hadden genomen, ook in moeilijke tijden. Het was Walvis een doorn in het oog dat bijvoorbeeld ook de jezuïeten en de franciscanen zielzorg mochten verlenen, terwijl ze volgens hem alleen uit waren op het afpakken van zieltjes - en daarmee inkomsten - van de pastoors. Uiteindelijk brak Walvis met Rome en stond daarmee aan de wieg van de Oud-Katholieke parochie in Gouda.
De Goudse kerkhistoricus Paul Abels, hoogleraar Europese rechtsgeschiedenis Jan Hallebeek en de Oud-Katholieke bisschop van Haarlem Dick Schoon hebben ervoor gezorgd dat Goudsche en andre daartoe dienende katolijke kerk-zaaken in druk verschenen is. Daarmee zijn alle historische werken van Walvis ontsloten. De auteurs hebben ruim dertien jaar gewerkt aan de bewerking van deze uitgave. Daarbij zijn ze gestuit op een

andere, nog onbekende bron voor de Goudse geschiedenis. In het Rijksarchief van Antwerpen ontdekten zij een door Gouwenaar Heijmen Gerritsz Bick opgesteld verhaal over spanningen binnen de katholieke gemeenschap in de jaren 1612-1622. Bick schetst de gebeurtenissen vanuit het perspectief van de jezuïeten, de grote tegenstanders van pastoor Walvis. Het Goudse stadsbestuurders komen er in dit verslag zeer goed van af: vanwege hun verdraagzaamheid tegenover andersdenkenden worden zij door de schrijver aangeduid als 'zoetemelkse geuzen'. Het verhaal is als bijlage opgenomen in het boek van Walvis. Wie het boek koopt, krijgt korting op de andere twee boeken van Walvis.

24 november 2012: boekenmarkt in het Stadhuis op de Markt
Op 24 november 2012 organiseert die Goude, van 11.00 uur tot 16.00 uur, een boekenmarkt in het Stadhuis. Daarbij werkt de vereniging samen met Ad den Edel van Antiquariaat Boekendaal, gespecialiseerd in boeken over Gouda en omstreken, het Streekarchief, het winkeltje van de Sint-Janskerk en Stichting Open Monumentendag Gouda
Die Goude heeft haar archief, boekenvoorraad en voorraad Tidingen op de zolder van het stadhuis staan. Nu het stadhuis binnenkort verhuurd wordt, moet die Goude ook het stadhuis verlaten. Dit betekent dat de gehele voorraad van die zolder af moet. Daarom houden we op 24 november een verkoop van alle boeken en Tidingen tegen extra lage prijzen. Er worden ook boeken verkocht die afkomstig zijn uit legaten.

Op 12 oktober vierde de Historische Vereniging die Goude het 80-jarig bestaan. Tijdens dit jubileum is het eerste deel – van in totaal vier delen - verschenen over Goudse straatnamen.
U kunt 'Stad van de Gouwenaars' ook kopen op de boekenmarkt. Leden betalen € 20,00, niet-leden € 25,00 per deel. Wilt u zich inschrijven voor alle vier de delen dan kost de gehele serie
€ 100,-. en krijgt u de bijpassende cassette cadeau. Leden van die Goude krijgen korting door in te tekenen op de hele serie van vier boeken en betalen slechts € 80,- en ontvangen eveneens de bijpassende cassette.

Wij hebben van enkele oude gestencilde Tidingen nog 2 of 3 exemplaren. Speciaal voor deze boekenmarkt worden deze gestencilde Tidingen – jaargangen 1 (1983), 2 (1984), 3 (1985) en 4 (1985) voor € 1,-- per stuk verkocht. Op = op!

Een enkele keer ontvangen wij van leden, die kleiner zijn gaan wonen en geen plaats meer hebben voor hun boeken, oude exemplaren uit de Verzameling Bijdragen (van de toen nog "Oudheidkundige Kring die Goude" geheten). Op deze markt wordt een aantal te koop aangeboden. Wij hebben tevens een aantal jaargangen Tidingen, vanaf jaargang 5 – 1987 tot en met jaargang 28 – 2010 en deze jaargangen zullen tevens op de boekenmarkt verkocht worden. Van sommige jaargangen is nog maar een klein aantal exemplaren aanwezig. Mocht u ooit één exemplaar uitgeleend hebben en deze niet meer teruggekregen hebben of is een jaargang niet compleet, dan kunt u op deze boekenmarkt losse exemplaren kopen. Zo kunt u uw verzameling compleet maken. Op www.goudanet.nl kunt u zoeken over welke onderwerpen in de Tidingen geschreven zijn. Zolang de voorraad strekt kunnen leden van die Goude gratis één of twee omslagen voor de "oude" Tidingen op komen halen.

Nieuwe leden ontvangen tijdens deze boekenmarkt een gratis boek, zij kunnen kiezen uit een vijftal boeken.

Voor meer informatie over de boekenmarkt kunt u contact opnemen met Thea van Wordragen via thea.vanwordragen@creativum.nl / (0182) 530626.

Ledenaantal
De afgelopen maanden is het aantal leden van de vereniging flink gegroeid, onder andere door acties naar aanleiding van het 80-jarig bestaan. Daar zijn we natuurlijk erg blij mee! Dat neemt niet weg dat we u vragen om anderen te wijzen op het lidmaatschap van die Goude en de voordelen daarvan. Gratis toegang tot de lezingen bijvoorbeeld en korting op boeken. Ook kunt u anderen lid maken; zo kregen we pas een brief van iemand die zelf al lid is en graag een Marokkaanse kennis het lidmaatschap cadeau wilde doen.

Het stadhuis
De besluitvorming over het toekomstige gebruik van het stadhuis komt dichterbij. Wij zijn benieuwd wat het college de raad gaat melden over het gebruik van het stadhuis. Die Goude bepleit dat het stadhuis voor het publiek toegankelijk blijft. Onze inspanning sinds twintig jaar om het stadhuis op zaterdagen open te stellen voor het publiek vormt een waardevolle bijdrage daaraan. Het is wel duidelijk dat die Goude nieuwe opslagruimte voor de boeken en het archief moet zoeken. We moeten op korte termijn een andere plek vinden. We hopen dat u ons daarbij kunt helpen. Weet u een geschikte ruimte of kunt u er zelf een aanbieden, dan horen wij dat graag. U

kunt ons bereiken via info@diegoude.nl of 0182 534884.
Ook op andere wijze pakken we dit probleem aan. We gaan de boekenvoorraad verkleinen, zodat we minder ruimte nodig hebben. Daarom organiseren we op zaterdag 24 november een boekenmarkt. Niet een gewone boekenmarkt maar één met bodemprijzen en aanbiedingen van bijzondere vondsten uit het depot. Een buitenkans dus voor u. Meer informatie over de boekenmarkt staat elders in deze nieuwsbrief.

Hans Vogels: nieuwe docent Goudologie
Als nieuwe docent Goudologie dit seizoen wil ik me even voorstellen. Hans Vogels, conservator van Museum Gouda en al best lang, namelijk sinds 1981. Sinds het spijtige vertrek van Ewoud Mijnlieff houd ik me met de gehele collectie van het museum bezig, grofweg 16de eeuw tot aan het heden. Voor die tijd deed ik vooral de 19de en 20ste eeuw, de verzameling schilderijen School van Barbizon en Haagse school van Paul Arntzenius, het Gouds plateel en ook de collectie hedendaagse kunst. Behalve de collectie houd ik me ook bezig met de organisatie van tentoonstellingen, zoals de afgelopen jaren diverse exposities over de aardewerkfabrieken van Gouda. Langzaam maar zeker wordt de plateelindustrie van Gouda in kaart gebracht, tentoonstelling en publicaties, en niet alleen door het museum, maar juist ook met grote steun van derden: verzamelaars, onderzoekers, deskundigen. In 1996 begon dat met een overzicht van de Plateelbakkerij Zuid-Holland, in waarschijnlijk 2014 afsluitend met de Ivora. In die afgelopen periode is ook de collectie aardewerk behoorlijk uitgebreid zodat we daar een mooi en uitgebreid overzicht van kunnen laten zien. Binnenkort wordt het plateel in een zogenaamd ‘open depot’ getoond, dan kan het publiek bijna alles zien wat we in huis hebben. Ook de rest van de bijzonder veelzijdige collectie van Museum Gouda zal in de loop van het volgend jaar uitgebreider dan nu worden geëxposeerd.

Wie is… Hans Hoogenraad
Geboren als jongste van zeven kinderen in de Haagse Vogelwijk, dicht bij de duinen en het strand, was ik in een bevoorrechte positie. Regelmatig gingen we naar zee om te genieten van het weer. Storm en kou deerden ons niet, dat was eigenlijk wel leuk. Heel spannend om dan in zee te gaan met de hoge golven. Na de middelbare school ging ik studeren in Delft en zat daar op kamers. De opleiding helaas niet afgemaakt maar besloot om te gaan werken bij de Nationale Nederlanden en in de avonduren de opleiding voor Actuaris gedaan en voltooid. Na 35 jaar bij dezelfde werkgever heb ik besloten er mee te stoppen en samen met mijn partner te gaan genieten van het leven. Samen hadden we al wat met beeldhouwen en Marianne Lint ook en zo is het contact gelegd en ben ik gevraagd voor de functie van penningmeester.
Het penningmeesterschap is niet zomaar wat want het gaat toch om cijfers, boekhouden, nauwkeurigheid en kwaliteit. Veel had ik al in me en geleerd in mijn werkzame leven. Als actuaris heb ik namelijk veel moeten programmeren, met excelsheets werken en modellen maken. De laatste jaren heb ik me meer op compliance toegelegd dat houdt in dat ik de gebruikte excelsheets en modellen moest beoordelen op juistheid en volledigheid. Eigenlijk ongeveer hetzelfde als een accountant doet. Dat klopt ook want de vastgelegde resultaten werden naar de accountants gezonden die het verder gebruikten voor hun controle.
Wat me aanspreekt aan Die Goude is dat de vereniging de historie van Gouda wil bewaren (ons erfgoed) en dat het een groep enthousiaste leden kent die zich daarvoor willen inzetten.
Het doel als penningmeester is dat de boekhouding efficiënt wordt, meer statistische informatie te verkrijgen is en auditable voor de kascontrole.
Graag geef ik de pen door aan Cor Verhülsdonk.